

## Küllî Tasavvurun Vazgeçilmezliği Üzerine...

Ümmet-i icâbet olarak, uzunca bir süreden beri dinî tasavvur ve bize ait tefekkürün içtimâî hayata yön vermesi konusunda ciddi bir zâfiyet içerisindeyiz. Kendimize ait tasavvurumuzun unutturulduğu ve 'ötekinin değerler dizini'nin öz benliğimizin vazgeçilmezleri yerine ikâme edildiği, yenilmişlik ve aşağılık duygusuna kapıldığımız dönemlerden beri ilmî ve içtimâî seyrimizi kontrol etme ve yönlendirme melekemizi kaybettik. Bunun farkına varan din-dar mütefekkir câmia dahi, kendimize ait tasavvurumuza parçacı bir nazarla bakıp 'mevcut duruma razı olup, onun içerisinde kalarak' çare arama yolunu tercih etmiş ve etmektedir.

Kendi küllî tasavvurumuz içinde kalmak kaydıyla hayatın tabii seyri içerisinde zuhûr eden ihtiyaçlara göre tavir belirlemek, sahip olduğumuz değerler üzerinden varlık göstermemizi ve karşılaştığımız her türlü müşkili aşmamızı mümkün kılabildi. Ne var ki fiilî durum böyle tezâhür etmemiş, bir tür dayatmaya maruz bırakılmışız ve kendimize ait olanı tamamıyla unuttuğumuz bir imtihanla yüzleşmeye mahkûm kalmışız.

Durumun idrâki için, mevcûdun ne olduğunu ve hangi neticeleri husûle getirdiğini keşfedip maruz bırakıldığımız hastalığımıza doğru teşhis koyduktan sonra atılması gereken adımların tespit edilmesi zarureti vardır. Elbette, yozlaşma ve bize ait olandan uzaklaşma, cemiyetin bütün kesimlerini derinden etkilemekte ve insanımızın kâhîr ekseriyeti şuursuz bir şekilde bu dayatmalardan müteessir olmaktadır. Şüphesiz, nazarî bir mesele olması cihetiyle bu çaresizliğe çözüm geliştirmek ilim ve irfân ehlinin mesuliyetine bırakılmıştır.

İslâm'ın, özüne ait olanı ihmâl etmeyen, hâriçten olanı asla kabullenmeyen, kendine has küllî tasavvuru, yeni çabalarla yeniden kurgulanması gereken bir 'nesne' değildir. Aksine varlıkla ve varlıkta var olması gereken bir küllî hakikattir. İlk insan Âdem Aleyhisselâm'dan başlayan vahdet esaslı tasavvur, Habîb-i Edîbimiz Sevgili Peygamberimizin temsîli ile tekrar 'varlığın birliği' tasavvuruyla risâlet üzerinden son kez aynı çizgiye getirilmiştir. Yanışların doğrunun yerine ikâme edildiği bugün de varlık ve 'Var kılan' arasındaki irtibat derleme toplama gayretlerle değil, ehadiyyetten sâdır olan küllî bir tasavvurla bir kez daha hakîki mahiyetine uygun şekilde yeniden idrak edilmelidir.

‘Lâ mevcûde illâ hû’ terkibini gönülden terennüm ederek ibâdet etmek ve ma‘rifete ermek maksadına ma‘tûf bir tasavvurla mevzûu, makâsıdı, mesâili ve sâir mebâi’ine göre şekillenmiş ilimlerin küllî bir nazarla idrak edildiği, hayatın bu bütünlük içerisinde yaşandığı bir hedefin tahakkuku, modern çağın açmazlarını aşmanın yegâne yoludur. Mevcut verili durumu vazgeçilmez kabul edip bu sınırlara kendimizi mahkûm etmeye devam ettiğimiz ve çıkışı bu şartlar içinde aradığımız sürece bize ait olanı keşf asla mümkün olmayacaktır. Toplumun çok hızlı değiştiği ve ancak bu hıza ayak uydurmakla çözüm üretebileceğimiz iddiası keşf-i kadîmi sürekli olarak ötelemektedir.

İlim ve ifân ile bağımızı zayıflattığımız dönemlerde küllî bakış açısına, söz konusu irtibatımız güçlendiğinde ise tefekkür derinliğimizi keşfe mecbur olduğumuz gerçeğini akılda tutarak, çalışmalarımızı bütün ilmî, aklî ve irfânî imkânları kullanarak kadîm terâkümümüz üzerinde yoğunlaştırmalıyız. Zira tefekkür mesuliyetini uhdesinde bulunduran ilim ve irfân ehli geçmişi temsil ettiği nisbette kıymetli, ihmâl ettiği derecede nâkıs olmaya devam edecektir.

Bu hususların farkında olarak yayın faaliyetlerini sürdüren *Hadis Tetkikleri Dergisi (HTD)* kadîm küllî tasavvurumuzu keşfe gayret gösteren arayışlara imkân sunmayı bir vazife addetmektedir. Dolayısıyla aklî, kalbî ve zihnî tekâmülül hâsil eden ve bununla vazgeçilmez küllî bakışa imkân veren usûl tasavvurumuzun öncelenmesi, fiilî durumun bu tasavvura göre yorumlanmasını mümkün kılacaktır.

*Hadis Tetkikleri Dergisi’* nin bu sayısında; küllî tasavvurumuzu usûl cihetinden keşfetmek üzere ilmî, irfânî ve nazarî alanlara ta‘alluk eden ilginizi çekecek tetkiklere yer verdik. Araştırmacı ve akademisyenlerimizin müktesebâtını yansıtan tetkikler, araştırma notları, bilimsel etkinlik ve kitap tanıtımları bu sayımızda sizlerin ilgisine arz ettiğimiz içeriğimizdir.

Hassaten bu sayımızı, *Hadis Tetkikleri Dergisi* açısından da büyük yeri olan merhum Prof. Dr. Raşit Küçük Hocaefendimize dair yazılara tahsis ettik. Benzeri yazılara gelecek sayımızda da yer vereceğiz. Dolayısıyla, Raşit Küçük Hocamıza dair hatıra ve müşahedelerini *Hadis Tetkikleri Dergisi (HTD)* üzerinden paylaşmak isteyenlere sayfalarımız açık olmaya devam edecektir. Bu vesileyle özellikle hadis ehli hocalarımızı rahmetle yâd ediyor, bıraktıkları ilmî ve irfânî mirası sürdürmede Yüce Rabbimizin inâyetine iltica ediyoruz.

Her sayımızda olduğu gibi bu sayımızda da *Hadis Tetkikleri Dergisi’* ne (HTD) maddî ve manevî desteklerini sunan, sahip çıkan, bizleri cesaretlendiren, yazılarıyla bizi onurlandıran bütün hoca ve kardeşlerimize şükranlarımızı arz ederken bundan sonra da *HTD’* nin imkânlarının, araştırmacılarımızın hizmetinde olduğunu te‘yiden ifade ediyoruz.

Gelecek sayılarımızda görüşmek dileğiyle...

Saygılarımızla...

İbrahim HATİBOĞLU